

QRP & egenbygge

Redaktör
SM0JZT, Tilman D. Thulesius
Klostervägen 52
196 31 Kungsängen
073 – 311 25 21
sm0jzt@ssa.se
radio.thulesius.se

Våren är en intensiv tid då radioträffarna duggar tätt och lätt krockar med allt annat som skall göras med familjen, jobbet och boendet. Men, har man mycket att göra så hinner man med mera. Passionen att lära nytt skall man dela med sig till andra. Vad är då bättre än att träffas och prata om saken? Igen drar vi här en lans för att jobba med nyare teknik, den här gången rörande ytmonterade komponenter. Fler och fler inser fördelarna, bland annat på SSA:s årsmöte, där erbjöds besökarna att prova själva.

I slutet några funderingar kring ett lämpligt antennprojekt som dom flesta mäktar med och har plats till.

Radioträffar

Då detta skrives har redan en rad av årets viktiga radioträffar besökts. I förra numret av QTC berättades lite om träffen i Eskilstuna och tidigare har även nämnts Jordbro. Intresset för egenbygge i det lilla formatet är glädjande nog stort. Det gäller att greppa projekt som man mäktar med. Det har skrivits om det förut och jag vill tro att det får bli en ledstjärna som ger framgång.

Många är vi radioamatörer som idag inskränker våra egenbyggeaktiviteter till att plocka ihop en trådanterenn. Det är vackert så och kanske just illustrerar behovet av att rätta bygget efter den tid som står till buds. Tid är ju något relativt, ofta får undertecknad frågan ”hur hinner du med alltså?”. Det är väl det som är essensen av att vara radioamatör. Passionen (amore=amatör) till det man brinner för att göra (i detta fall radion) gör att man hinner med, eller tar sig tid. Visst försöker undertecknad mellan varven att ”trappa ner”... Men så fångar passionen en igen för att utforska den där nya tekniken, grejen eller funktionen.

På träffarna resonerar vi så om tekniken, grejorna och funktionerna. Frågorna och funderingarna är många, kunskapen kommer från många håll och blandas, så skall det vara och så skall vi fortsätta verka.

NRRL-träff – Eidsvoll

I år var det så lyckligt att våra norska vänners årsmöte inte krockade med SSA:s årsmöte eller annan aktivitet. Sagt och gjort, flygresa, hotellrum och utställarbord bokades in för att få träffa våra kära grannar och resonera om egen-

bygge. Då en del av undertecknads skrivelser har hamnat i NRRL:s tidning Amatör Radio, en anledning nog för att ge tillfälle till återkoppling direkt på plats i Norge.

Gardemoen-gruppen utanför Oslo har nu ett antal år stått som värd för årsmötet. Utställningslokalen var i en stor sporthall. Långa rader av bord med allehanda surplus och ”skrot” blandades med försäljare av ny ”köperadioutrustning”.

Enligt förhandskontakter med arrangören tittar man lite avundsjukt på oss i Sverige och den loppstradition vi har här. Norge har i princip inga tillställningar för utbyte av tankar och grejor på samma sätt. Kanske just på grund av detta uppdämda behov var det fullt pådrag bland borden redan på fredagen.

Granne med det bord som undertecknad och SM2O (remoterig-Mikael) hade, kunde besökarna beskåda en väldans trevlig utställning med framförallt grön veteranradio. Verkligen intressant att höra radiohistoriens vingslag slå bland inte bara apparater utan även dokumentation.

Andra världskriget tog sig som alla vet en annan form i Norge mot Sverige. Det återspeglas även av den tidens men även nutida radioutrustning och dess leverantörer.

Bland loppisborden kunde man därför notera en hel del amerikanska radiomottagare i 19-tumsutförande från bland annat HARRIS.

Intressant nog var SM2O och undertecknad de enda svenska radioamatörerna som besökte

Många och långa diskussioner erbjöds på NRRL:s radioträff med duktiga konstruktörer. Här står LA2NI Kjell från Tromsø och pratar om avancerad radioteknik med SM0JZT. Kjell har väldigt många avancerade konstruktioner på sitt samvete och hade en hel del att berätta om. Foto: SM2O Mikael.

träffen. Prisläget med den norska olje-kronan gjorde att undertecknad inskränkte inköpen till blott ett lite nuvistorrör från RCA i originalförpackning. Istället fördes långa och intressanta diskussioner med otaliga duktiga konstruktörer och entreprenörer. För QROLle-intresserade höll undertecknad ett entimmes anförande. Ett antal QROLle-byggare infann sig dessutom med sina byggen. Det är alltid lika roligt att se hur dessa riggar visas upp av stolta byggare. Givetvis ställdes och besvarades ett stort antal frågor från gamla och kommande QROLle-byggare.

Till nästa år hoppas undertecknad att flera svenska radiovänner infinder sig, verkligen trevligt att knyta ”eye-ballkontakter” med våra nära grannar.

SSA-träff – Göteborg

Resväskan behövde bara kompletteras med nya kläder för att en vecka efter NRRL-träffen vända kosan mot Göteborg och träffen där. Det har knappast undgått någon att ett askmoln från Island gjorde oss påminda om hur mycket flygtrafiken betyder för vår vardag. Även årsmötesdeltagarna påverkades, så att bland annat ett antal SM2:or inte kunde komma. Undertecknad reparerade skadan av att inte kunna flyga på bästa möjliga sätt, genom att lifta med SM0UGV Bengt. På detta sätt hade vi tillsammans 12 timmar i bil. Dessa ägnades åt radioteknik och jazzmusik. Du kan också bli biten av jazzbacillen om du lyssnar on-line på Bengts favoritstation från Seattle - JAZZ24 [1].

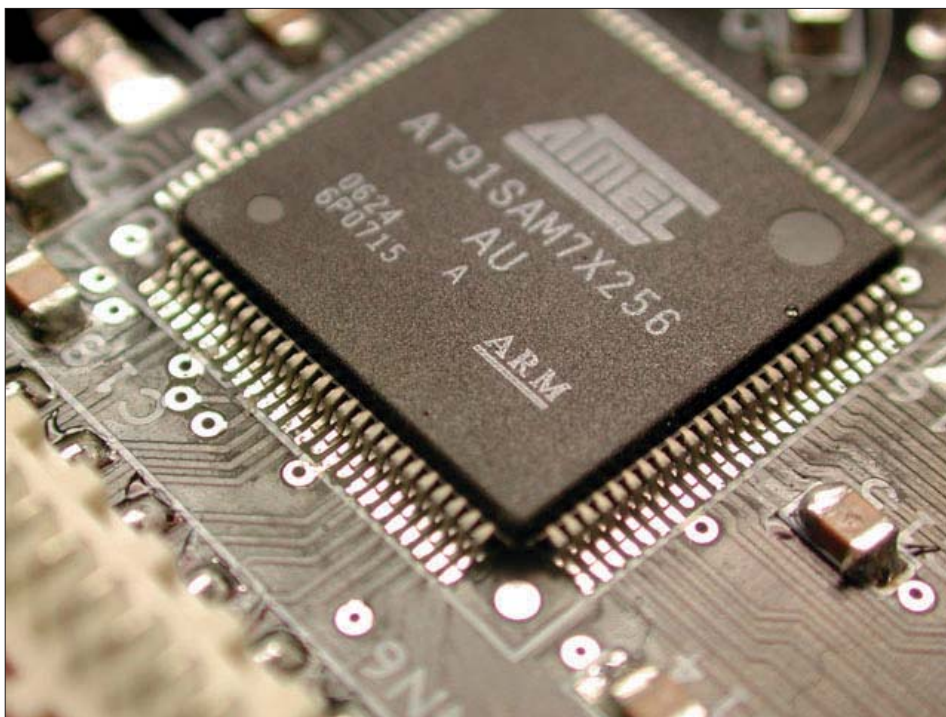
QROLle-teamet på plats bestod detta år förutom undertecknad av SM6DJH Olle och SM7EOI Torbjörn. Vi hade fått utställarbord i en skolsal tillsammans med ESR, SM2O(Remoterig) och SANCO. Mycket lyckat för att kunna i lite mindre bullerstörd miljö resonera om QROLle [2] och andra QRP/egenbyggeprojekt.

På träffen hade vi inte bara bullat upp med QROLle II, vi hade även tagit med JUMA TRX-II, MKARS80, SM6DJH:s nya MINITRX och som en nostalgisk återkoppling i form av en gammal Heathkit HW-8. ESR-gänget visade upp friska byggen av lite mera nostalgiskt snitt, med bland annat fritt flygande komponenter på ett kretskortslaminat.

Flera vågade sig på SMD

I Göteborg gjorde vi slag i saken med att erbjuda besökarna att prova på att löda ytmonterade komponenter. Vi har kunnat konstatera att det råder en delvis stor okunskap och spär inför bygge dem dessa otroligt trevliga men små krabater.

Vi fick tacksamt låna två vanliga lödstationer [3], som tillsammans med lite överblivna komponenter och kretskort vid ett separat bord användes som demonstrations och provmiljö. Det visade sig bli ett populärt tillhåll för nyfikna i alla åldrar. En liten kort demonstration från oss och sedan fick alla prova. Det var fler än SSA:s ordförande SM0DZB Tore som efter

Bilden visar en komponent (CPU:n i QROLle II) som trots sitt avskräckande utseende utan vidare kan handlödas. Under ”prova-på-övningarna” i Göteborg höll vi oss till dom enklare typerna som en uppvärmning. Foto: SM0JZT Tilman.

övningarna glatt utbrast ”det här var lättare än jag trodde!”. Hans entusiasm resulterade i att han senare på årsmötet fick en SM6DJH Mini-TRX-byggsats från ESR/Electrokit. Nu är det bara att praktisera de nyvunna kunskaperna. Vi väntar med spänning på resultatet.

Vi pratade mycket om lämpliga verktyg såsom pincett, lupp och tunt lödtenn. Även diskuterade det faktum att det inte bara är billigare med dessa komponenter, det är även avsevärt mycket snabbare att montera dessa.

En hel del besökare insåg efter genomgången dessutom att det är mycket lättare att mäta på ett kort där ledningsdragningen i huvudsak ligger på samma sida som komponenterna. Bara detta är ett nog så viktigt argument för byte av komponenttyp. Jämför gärna med hur man behöver vända och vrida på ett kretskort som är byggt med trådmonterade komponenter.

Denna övning var framgångsrik, undertecknad vill därför rekommendera detta som en aktivitet bland klubbarna uti landet. Köp gärna in enkla byggsatser för de som vill bygga ”något riktigt” efter att blivit varma i kläderna med labbkort och komponenter. Kontakta undertecknad [4], [5] om du har frågor eller funderingar, jag hjälper gärna till!

Hur står det till på antennfronten...

När byggde du dig en antenn senast. Med den allt mer ökande solfläcksaktiviteten känns det mer och mer intressant att bulla upp med lämpliga grejor. Låg strålningsvinkel får man ju som bekant från en vertikal. Vad sägs om att bygga en egen multibandsvertikal med teleskopglasfiberast som huvudkomponent?? En lämplig spole eller kondensator i botten kopplas in för att förlänga respektive förkorta

radiatorn för respektive band. En vertikal är ett lagom projekt som inte bara ger goda egenskaper utan även kan smygas upp som en förtäckt flaggstång på de flesta tomter. Med de rätta instrumenten och kunskap går det som en dans. Många klubbar har skaffat exempelvis en MFJ259B/MFJ-269 antennanalysator att låna ut till medlemmar. Har man en griddippa är den också till utmärkt hjälp som alternativ. Har man inte kunskapen finns det en hel del att ta till sig genom litteraturen (Exempelvis ARRL More vertical antenna classics [6]) och inte minst nätet. Läg in följande i en GOOGLE-sökning: ”vertical antenna ground system” och frapperas över all spännande kunskap som finns tillgänglig kring det ämnet.

Så även om antennbygge av tradition hör vintern till så går det att göra undantag. Jag tänker iallafall i sommar säkerställa att mina egenbyggda signaler når ut väl genom lika egenbyggda antenner.

Vi hörs på banden / SM0JZT Tilman

Referens:

- [1] www.jazz24.org
- [2] www.qrolle.se
- [3] 040-298760, www.electrokit.se
- [4] 0733-112521, sm0jzt@ssa.se
- [5] radio.thulesius.se
- [6] ISBN 0872599795 gm. exvis www.adlibris.se